

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-01-27
Besvaras senast
2022-02-18

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:304 Marockos brott mot mänskliga rättigheter

Marocko har sedan 1975, i strid med FN-resolutioner och utlåtande från Internationella brottsdomstolen i Haag, ockuperat cirka två tredjedelar av Västsahara. Enligt FN är Västsahara ett icke självstyrande område som ska avkoloniseras. Kolonialmakten Spanien fick i uppdrag av FN att avkolonisera Västsahara, men slöt i stället ett avtal med Marocko och Mauretanien om att dessa länder skulle dela på den tidigare kolonin. Dessa länder invaderade Västsahara, vilket ledde till att krig utbröt mellan Västsaharas företrädare Polisario och ockupationsmakterna. Mauretanien gav upp, men Marocko fortsatte sin krigföring och ockupation.

År 1991 förhandlade FN fram en vapenvila mellan Polisario och Marocko som innebar att en FN-övervakad folkomröstning skulle genomföras om Västsaharas självständighet. Folkomröstningen har ännu inte ägt rum, på grund av Marockos ständiga förhållningar och sabotage av fredsprocessen. Efter en lång tid av spänning på grund av marockansk aggression och brott mot vapenvilan bröts vapenvilan till slut av Marocko i november 2020. Nu pågår återigen ett lågintensivt krig som riskerar att trappas upp ytterligare.

Sedan eldupphöret bröts mellan Polisario och Marocko den 13 november 2020 har det rapporterats om 160 kränkningar av medborgerliga och politiska rättigheter och kvinnors rättigheter, samt kränkningar av den fjärde Genèvekonventionen, i de ockuperade områdena i Västra Sahara. Det är kränkningar som kan fortgå utan världens kännedom. Journalister och människorättsorganisationer släpps inte in, och FN-styrkan Minurso har inte mandat att övervaka att de mänskliga rättigheterna efterlevs.

Ett tydligt och uppmärksammat exempel på dessa brott är fallet med den ledande människorättsförsvararen Sultana Khaya, som även arbetar mot plundringen av naturresurser.

Sex dagar efter att vapenvilan bröts, den 19 november 2020, anhölls Sultana vid en checkpoint vid ingången till Bojador, staden där hon bor, när hon var på väg tillbaka från en läkarkontroll i Spanien.

Hon tvingades sedan till husarrest i sitt hem. Vid ankomsten överföll marockanska säkerhetsstyrkor hennes 84-åriga mamma, skadade henne och hindrade henne från att åka till sjukhus. Dagen efter överfölls Sultana Khayas

syster och systerdotter av officerare stationerade utanför hennes hem, och även deras rätt till medicinsk hjälp kränktes.

Sedan dess har Sultana, hennes syster Louaara och flera kvinnor i hennes familj satts i husarrest och under permanent övervakning, utan någon order och utan att myndigheterna väckt åtal. De får inte ta emot besök och blir fysiskt överfallna med sparkar och slag om de försöker lämna familjens hem. Den ständiga belägringen av familjen och förbudet att komma in i eller lämna hemmet bekräftades av Human Rights Watch. Det finns dessutom videodokumentation som bekräftar händelserna.

Förutom att ha utsatts för godtyckligt frihetsberövande har systrarna Khaya under nästan ett år utsatts för attacker av olika slag och för räder och ingrepp utan rättsligt skydd i sina hem. Under en razzia den 10 maj 2021 vandaliserade polisen huset och beslagtogs alla bärbara datorer, datorer, tv-apparater och en summa pengar värd cirka 1 500 euro. Sultana Khaya och hennes familj är ett exempel bland många på övergrepp som den västsahariska befolkningen utsätts för av den marockanska ockupationsmakten.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Kommer ministern att kalla upp den marockanska ambassadören i Sverige och framföra protester mot kränkningarna av Sultana Khaya och hennes familj samt mot andra västsaharier?
2. Kommer ministern att i internationella sammanhang, såsom FN och EU, ta upp frågan om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i det av Marocko ockuperade Västsahara?
3. Kommer ministern att i sina bilaterala kontakter med främst Marocko, men även med länder som har ett avgörande inflytande för utvecklingen i området, såsom Frankrike och Spanien, ta upp kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i det ockuperade Västsahara?
4. Kommer ministern att återigen lyfta frågan om att utöka FN-styrkan Minursos mandat till att även omfatta de mänskliga rättigheterna?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck